

PRIEMERNÁ INFLÁCIA VLANI PRESIAHLA 12 %

Slovensko v roku 2022 malo 8. najvyššiu priemernú ročnú mieru inflácie v EÚ (Graf 1). Priemer Únie presiahlo o takmer 3 percentuálne body.

- V regionálnom kontexte je na tom Slovensko najlepšie. Ostatní členovia V4 skončili v tesnom závесе za pobaltskými štátmi, ktoré mali infláciu najvyššiu. Najlepšie si s rastom cenovej hladiny dokázalo poradiť Francúzsko.
- Inflácia sa najciteľnejšie prejavila rastom cien dvoch hlavných výdavkových skupín: potravín a bývania vrátane energií. Spolu tvoria až 47 % percent výdavkov slovenských domácností. Značný vplyv malo aj výrazné zdražovanie pohonných látok.
- NBS v základnom scenári odhaduje rast HICP inflácie v roku 2023 na úrovni 10 %, v roku 2024 8,7 %. V 2025 by mala klesnúť na 3,6 %.

SLOVENSKO MÁ NAJLACNEJŠIE HYPOTÉKY

Úvery na bývanie sú na Slovensku najlacnejšie spomedzi štátov V4. To isté platí pre spotrebné úvery s fixáciou úroku na 5 a viac rokov. Je to najmä vďaka euru a nižším úrokom Európskej centrálnej banky v porovnaní s centrálnymi bankami našich susedov.

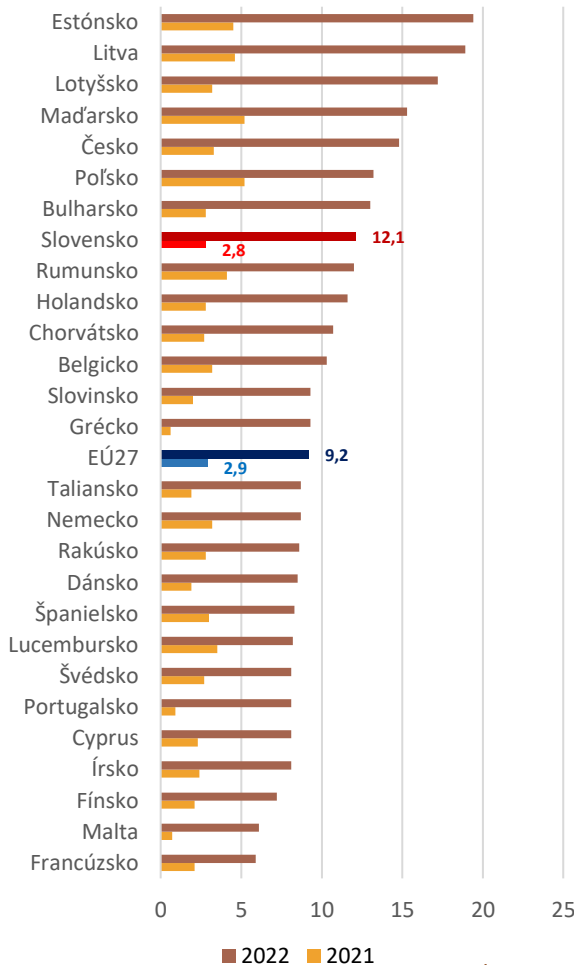
- Kým na Slovensku si občania mohli vlni v novembri zobrať hypotéku s viazanosťou 1 až 5 rokov s priemerným úrokom 2,9 %, v Česku bol úrok 5,2 %, v Maďarsku 7,4 % a v Poľsku dokonca 9,1 % (Graf 2). Podobné rozdiely platili pri kratších aj dlhších viazanostiach.
- Najvýhodnejšie podmienky mali občania Slovenska aj pri spotrebných úveroch (Graf 3) s viazanosťou nad 5 rokov (Národné banky V4).
- Slovensko ťaží z členstva v eurozóne, ktorá lepšie odoláva inflačným tlakom oproti štátom s vlastnou menou. Ich centrálné banky bojujú s vysokou infláciou za cenu výrazného zvýšenia úrokových mier, čo vedie k zdražovaniu úverov pre domácnosti.

MAĎARSKU ZNÍŽILI RATING

Ratingová agentúra Standard and Poor's znížila rating Maďarska na BBB-/A-3 pre pretrvávajúcu vysokú infláciu, úrokové miery a verejný dlh (S&P's).

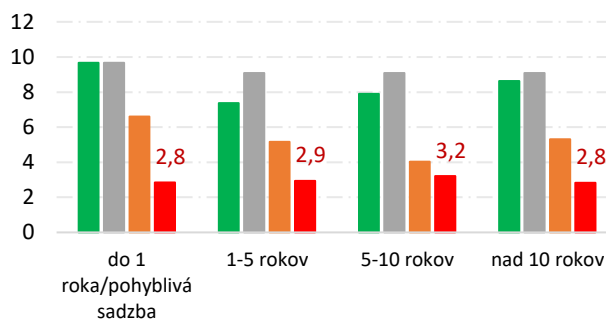
- Ratingová agentúra rozhodnutie okrem iného odôvodnila spomalením ekonomiky, vysokými cenami energií a zmrazením vyplácania časti eurofondov Maďarsku.
- Na porovnanie, Slovensko má zatiaľ v rebríčku S&P rating A+ s negatívnym výhľadom.

Graf 1: Inflácia HICP (%) v EÚ za roky 2021 a 2022

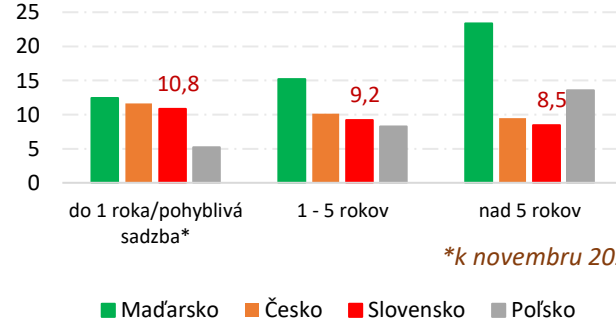

Zdroj: Eurostat

Graf 2: Úvery na bývanie, úroková sadzba*, v %

Graf 3: Spotrebné úvery, úroková sadzba*, v %

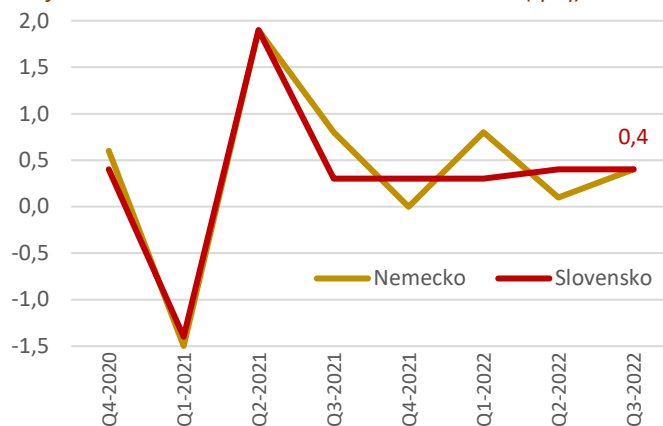
*k novembru 2022

NEMECKO SA TESNE VYHNE RECESII

Nemecko očakáva v roku 2023 ekonomický rast 0,2 %, a tak sa tesne vyhne recesii. Vlni rástlo tempom 1,9 % (Euractiv).

- Vyplýva to z vládnej predikcie, ktorú predstavil nemecký minister hospodárstva Robert Habeck. Podľa Habecka sa Nemecku podarilo vyhnúť recesii vďaka znárodneniu plynárenských spoločností, spoločnému obstarávaniu plynu a budovaniu nových terminálov na skvapalnený plyn.
- Vývoj najväčšej európskej ekonomiky rozhodujúcim spôsobom ovplyvňuje dianie v eurozóne. Nemecko je najväčším slovenským obchodným partnerom s veľkým firemným zastúpením. Slovenský a nemecký ekonomický rast sa vyvíjajú podobne (Graf 4).
- Kým Nemecko očakáva rast na úrovni 0,2 % HDP, slovenské ministerstvo financií zatiaľ predpokladá nárast o 0,6 %.

Graf 4: Rast reálneho HDP medzi štvrťrokmi v % (qoq)

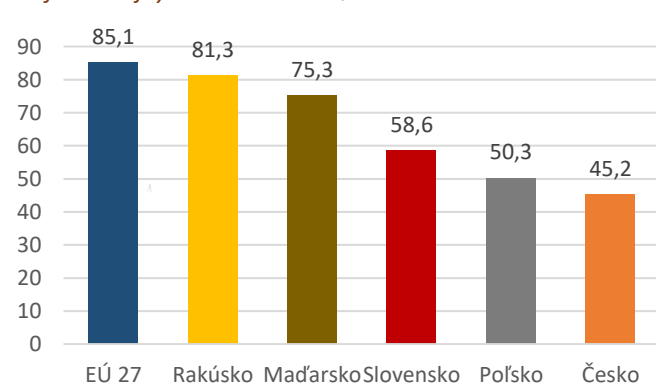
Zdroj: OECD

VEREJNÝ DLH SLOVENSKA V Q3 2022 POKLESOL

Slovenský verejný dlh v 3. kvartáli 2022 dosiahol úroveň 58,6 % HDP, čo je 14. najvyššia priečka v EÚ. Za miernym poklesom je redukcia hotovostnej rezervy.

- Verejný dlh mierne klesá od konca roku 2021, keď dosiahol historické maximum 62,2 %. Slovensko tým prekročilo najvyššiu zákonnú hranicu dlhovej brzdy.
- Najprísnejšie sankčné opatrenia sa 2 roky od nástupu vlády neuplatňujú. Táto lehota uplynie v máji, keď ministerstvo financií bude musieť viazať 3 % výdavkov rozpočtu a zároveň pripraviť vyrovnaný budúcoročný rozpočet. Nová vláda ho však bude môcť zmeniť.
- Priemerný dlh v EÚ bol na úrovni 85,1 % HDP. Najvyšší dlh mali Grécko (178 %) a Taliansko (147 %), najnižší Estónsko (16 %) a Bulharsko (23 %) (Graf 5).

Graf 5: Verejný dlh v % HDP v Q3 2022

Zdroj: Eurostat

ZADLŽENOSŤ DOMÁCNOSTÍ SA ZDVOJNÁSOBILA

Slovenské domácnosti boli v roku 2021 najzadlženejšie v pomere k ich čistému príjmu spomedzi štátov V4. Ich zadlženosť sa od vstupu do EÚ zdvojnásobila.

- Zadlženosť slovenských domácností v pomere k ich čistému disponibilnému príjmu od roku 2004 rástla a v roku 2021 dosiahla 87 %.
- Miera zadlženosti domácností starších členských štátov obvykle presahuje výšku ich príjmu, v niektorých štátoch až dvojnásobne (napríklad Dánsko, Holandsko, Švédsko).
- V rámci V4 sú najmenej zadlžené maďarské domácnosti (45 %), oproti slovenským takmer o polovicu menej (OECD, Graf 6).

Graf 6: Zadlženosť domácností ako % čistého disponibilného príjmu

